

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ, АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Ивона Василева Димитрова
Лесотехнически университет
Научна специалност Генетика

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност Специални отрасли (коне) в АФ на ТРУ

Автор на дисертационния труд: **Надежда Николаева Луканова**
Тема на дисертационния труд: **„Генетични и фенотипни характеристики на рисистите коне в България“**

Научен ръководител: проф. д-р Светлана Георгиева

Научен консултант: проф. д-р Георги Бързев

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 875/07.04.2016г. на Ректора на ТРУ.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Животновъдство – непрехоживи и други животни“, Секция „Коневъдство“ при Аграрен факултет на ТРУ по научна специалност Специални отрасли (коне).

Обучението е осъществено в самостоятелна форма през периода 21.05.2013-21.05.2016.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен в подходящ обем (152 страници) и е правилно структуриран, като отговаря на изискванията и е представен на добър професионален език и стил. Общият обем е 152 страници, в това число: използвани съкращения - 1 страница, съдържание - 3 страници, увод - 2 страници, литературен обзор - 48 страници, цел и задачи - 1 страница, материал и методи - 4 страници, резултати и

обсъждане – 74 страници, изводи - 1 страница, приноси - 1 страница, препоръки - 1 страница, литература - 14 страници. В дисертацията са включени 31 таблици и 24 фигури.

В дисертацията се разглежда значим и актуален проблем, стоящ пред коневъдната наука в България – извършване на комплексна оценка на популацията рисисти коне на основата на генеалогичната, линейната и фамилната им структури. Целта и задачите са формулирани точно и ясно и са в съответствие със заглавието на дисертационния труд. Обект на изследването са 1208 рисисти коне, отглеждани у нас в периода 1953 – 2012г. Приложени са подходящи методи на изследване. Научната теза е правилно обоснована чрез задълбочен анализ на научната литература в това направление. Използвани са 185 литературни източника, от които 59 – на кирилица, а останалите 126 на латиница. Цитираните литературни източници включват актуална съвременна информация за състоянието на разработваните проблеми.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представената дисертация определено е задълбочено проучване, което съчетава класическите зоотехнически методи с достиженията на съвременната молекулярна генетика и е първото по рода си изследване при рисистите коне в България. За постигане на поставената цел се характеризира генеалогичната, линейната и фамилната структури на популацията, проучват се четирите най-основни телесни измерения (височина при холката, коса дължина на тялото, обхват на гърдите и обхват на свирката), изчислени са някои важни индекси (разтегнатост, сбитост и развитие на костната система), направен е ДНК анализ на 55 животни (10 кобили и 45 жребци) по отношение на тринадесет ДНК микросателитни маркери с цел установяване на генетичното разнообразие. Установена е връзката на отглежданите у нас рисисти коне със световно известни линии и фамилии. Поставените задачи са изпълнени чрез прилагане на модерни методи в резултат, в резултат на което е изпълнена поставената цел.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Извършеният ДНК анализ е позволил да бъде определена генетичната структура на популацията рисисти коне, отглеждани в България по 13 микросателитни локуса, като са установени броят на алелите и тяхната честота. Това е първо подобно изследване при тази порода у нас. Извършена е сравнителна характеристика с популации рисисти коне, отглеждани в други страни. Оценено е генетичното разнообразие на

основата на наблюдаваната и очакваната хетерозиготност и е представен вътрешно популационният коефициент на имбридинг.

Особено важен е приносът, получен в резултат от сравнението на българската популация рисисти коне с тези на популации рисисти коне, отглеждани в чужбина, при което е определено мястото на нашата популация в световното рисисто коневъдство.

Проучена е линейната и фамилната структура на българската популация рисисти коне и е установена връзката на използваните у нас кобили и жребци със световно известните линии и фамилии от Американската, Руската и Орловската породи. Представени са екстериорните особености на съвременната популация рисисти коне у нас, в резултат на което са установени значими различия между жребците и кобилите в резултат на което се предвиждат бъдещи промени във фенотипните качества на популацията.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Резултатите от дисертационния труд са публикувани в шест научни работи, от които три на български и три на английски, всички на много добро научно ниво. Две от публикациите са издадени 2012г. – в издание Агрис. Една от публикациите е представена на международна научна конференция „Състояние и перспективи за развитие на генетичните ресурси в животновъдството” — 2014 г. Три са публикувани в *Trakia Journal of Science*, една от които е под печат.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява правилно всички основни раздели на дисертацията и включва основните резултати от проведените изследвания. В него са включени 14 таблици и 12 фигури. Изводите, приносите и препоръките са представени в пълен размер.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на докторанта да продължи работа в тази посока и да публикува резултатите в издания с импакт фактор.

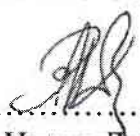
Заклучение

Дисертационният труд на докторант Надежда Луканова разработва актуален проблем на българското коневъдство, проучен задълбочено, методически правилно и последователно. Разработката показва отлично познаване на литературата в тази научна област. Изводите и приносите са значими за теоретичното познание и

практиката. Дисертацията е самостоятелна и целенасочена научна разработка на докторанта, която отговаря изцяло на критериите на ЗРАСРБ и ПРАСТрУ за получаването на образователна и научна степен „Доктор“.

Убедено препоръчвам на Уважаемите членове на Научното жури и Факултетния съвет на Аграрния Факултет на ТРУ да присъдят на Надежда Николаева Луканова ОНС „Доктор“ по научна специалност „Специални отрасли (коне)“, професионално направление 6.3. Животновъдство, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина.

20. 05.2016г.
София

Подпис: .....
/доц. Д-р Ивона Димитрова/